

Ilmarisen osavuosisiraportti

1.1.–30.6.2020

ILMARINEN

Koronavirus heilutti sijoitustuottoja, toiminnan kustannustehokkuus parani odotetusti

Tammi–kesäkuun kehitys lyhyesti:

- Ilmarisen ensimmäisen vuosipuoliskon kokonaistulos oli -1 099 miljoonaa euroa (931 miljoonaa euroa 1.1.–30.6.2019) koronaviruksen aiheuttaman alkuvuoden sijoitustuottojen notkahduksen vuoksi.
- Vakuutusmaksutulo laski 2,7 miljardiin euroon (2,9 miljardia euroa) lomautusten kasvun ja työnantajien TyEL-maksun väliaikaisen alennuksen seurauksena. Nettoasiakashankinta oli maksutulolla mitattuna 76 miljoonaa euroa (110 miljoonaa euroa). Eläkkeitä maksettiin yhteensä 3,1 miljardia euroa (3,0 miljardia euroa) 458 936 eläkkeensaajalle.
- Hoitokulut laskivat 7 miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos oli 21 (27) miljoonaa euroa. Hoitokulusuhde heikkeni 74 (71) prosenttiin hoitokustannustariffin 6,9 prosentin laskun ja pienentyneiden hoitokustannustuottojen seurauksena.
- Ilmarisen sijoitussalkun tuotto oli -2,0 prosenttia (6,0 prosenttia) eli -1,0 miljardia euroa (2,7 miljardia euroa). Alkuvuoden nopeasta osakemarkkinoiden romahduksesta toivuttiin nopeasti ja toisen vuosineljänneksen sijoitussalkun tuotto nousi 5,9 prosenttiin. Sijoitusten markkina-arvo oli kesäkuun lopussa 48,8 miljardia euroa (50,5 miljardia euroa 31.12.2019).
- Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 5,6 prosenttia, mikä vastaa 4,1 prosentin reaali vuosituottoa.
- Vakavaraisuuspääoma pieneni 9 649 (10 792) miljoonaan euroon negatiivisen sijoitustuoton myötä. Vakavaraisuusaste oli 124,0 (126,6) prosenttia.
- Näkymät: Kasvavan työttömyyden ja työnantajien TyEL-maksun väliaikaisen alennuksen seurauksena maksutulo laskee merkittävästi viime vuodesta. Maksutulon aleneminen heikentää Ilmarisen hoitokustannustuottoja ja tätä kautta hoitokustannustulosta ja hoitokulusuhdetta viime vuodesta. Kustannustehokkuuden paranemisen myötä hoitokustannustuloksen odotetaan olevan toisella vuosipuoliskolla samaa tasoa kuin ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Avainluvut	1-6/2020	1-6/2019	2019
Vakuutusmaksutulo, milj. e	2 747	2 907	5 758
Maksetut eläkkeet, milj. e	3 100	3 013	6 078
Hoitokustannustuotoilla katettavat liikekulut, milj. e	61	67	130
Hoitokustannustulos, milj. e	21	27	55
Hoitokulusuhde, %	74	71	70
Sijoitustuotto, %	-2,0	6,0	11,8
Kokonaistulos käyvin arvoin, milj. e	-1 099	931	2 040
Sijoitusomaisuuden arvo, milj. e	48 834	47 759	50 528
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	9 649	9 772	10 792
Vakavaraisuusaste, %	124,0	124,9	126,6

Osavuosisiraportissa tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2019 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2019 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

TOIMITUSJOHTAJA JOUKO PÖLÖSEN KATSAUS

”Toisella vuosineljänneksellä Ilmarisen sijoitussalkku tuotti 5,9 prosenttia ja vakavaraisuus vahvistui 124 prosenttiin osakemarkkinoiden toipuessa nopeasti koronapandemian aiheuttamasta alkuvuoden rajusta kurssilaskusta. Samaan aikaan maailmantalous painui ennätysellisen syvään lamaan ja näkymät ovat yhä poikkeuksellisen epävarmat. Keskuspankkien ja valtioiden massiivisten tukitoimenpiteiden odotetaan kuitenkin takaavan rahoitusmarkkinoiden ja yritysten likviditeetin, minkä seurauksena osakemarkkinat nousivat vahvasti, luottoriskimarginaalit kapenivat ja korot laskivat. Koko alkuvuoden sijoitustuotto oli edelleen 2 prosenttia pakkasella. Osakesijoitusten alkuvuoden tuotto oli -4,2 prosenttia ja korkosijoitusten -2,9 prosenttia. Parhaiten tuottivat muut sijoitukset +10,6 prosenttia ja kiinteistösijoitukset +1,8 prosenttia. Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 5,6 prosenttia, mikä vastaa 4,1 prosentin reaali vuosituottoa.

Ilmarisen vakuutusmaksutulo tammi-kesäkuussa aleni työllisyyden laskun ja työnantajan työeläkemaksuihin tehdyn tilapäisen 2,6 prosentin alennuksen myötä 2,7 miljardiin euroon, mikä oli 160 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuosi sitten. Samaan aikaan eläkkeen kasvu jatkuu ja eläkkeitä maksettiin 3,1 miljardia euroa noin 460 000 eläkeläiselle. Suomalaisten ei tarvitse olla huolissaan eläkkeistään, sillä eläkkeiden maksu turvataan myös poikkeusoloissa.

Vahva kehitys kustannustehokkuudessa jatkui alkuvuoden aikana, ja hoitokulut alenivat

7 miljoonaa euroa vertailukauteen nähden. Hoitokustannustariffin 6,9 prosentin laskun ja pienentyneiden hoitokustannustuottojen seurauksena hoitokustannustulos oli 21 miljoonaa euroa ja hoitokulusuhde 74 prosenttia. Kustannustehokkuuden paranemisen myötä hoitokustannustuloksen odotetaan olevan toisella vuosipuoliskolla samaa tasoa kuin ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Työeläkeala on omilla toimenpiteillään auttanut rakentamaan siltaa yrityksille koronakriisin pahimman vaiheen yli. Koronakriisistä kärsivien asiakasyritysten tilanteen helpottamiseksi valmistelimme yhdessä muiden eläkeyhtiöiden ja viranomaisten kanssa määräaikaisen vakuutusehtomuutoksen, joka mahdollisti normaalia 3 kuukautta pidemmän maksuajan lakisäätteille eläkemaksuille. Ilmarisen asiakkaiden eläkemaksuista noin 20 prosentille käytettiin tätä mahdollisuutta, joka oli voimassa 20.3.–30.6.2020 eräänntyvien maksujen osalta.

Operatiivisesti poikkeuksellisesta alkuvuodesta selvittiin hyvin. Asiakaspalvelu on toiminut koko ajan normaalisti, ja eläkkeiden käsittelyä on saatu edelleen nopeutettua. Vanhuuseläkkeen hakijoista yli 95 prosenttia sai päätöksen joko riittävän nopeasti tai nopeammin kuin odotti. Toisen vuosineljänneksen aikana yli puolet vanhuuseläkepääätöksistä annettiin kahdessa päivässä. Samalla jaksolla lähes neljä viidestä vanhuuseläkehakemuksesta on tullut sähköisesti verkkopalvelun kautta, ja kasvua sähköisessä hakemisessa on 30 prosenttia. Nopeimmin päätöksen saa hakemalla eläkettä digitaalisesti. Myös työkyvyttömyyseläkkeissä lähes puolet hakijoista sai päätöksen nopeammin kuin osasi odottaa.

Ilmarisen henkilöstö siirtyi suositusten mukaisesti keväällä laajasti etätöihin. Henkilöstön työvire säilyi kyselytutkimustemme mukaan erinomaisella tasolla ja henkilöstön suosittelevaste nousi poikkeusoloista huolimatta. Suomalaisten työvire laajemminkin näyttää kehittyneen korona-aikana hyvin. Ilmarisen asiakkailleen tarjoamaan Työvire-kyselyyn on vastannut koronakriisin aikana yhteensä

10 000 työntekijää eri toimialoilta, ja tulokset ovat parantuneet lähes kaikilla osa-alueilla kriisiä edeltävään aikaan verrattuna. Toisaalta laajaan etätyöhön liittyy myös huolenaiheita, kuten sosiaalisen vuorovaikutuksen ja tuen vähäisyys sekä työn ja muun elämän rajojen hämärtyminen. Pandemian hellittäessä onkin tärkeää varmistaa, että työpaikoille voidaan palata turvallisesti ja että etätyön ja lähityön hyvät puolet onnistutaan yhdistämään mahdollisimman sujuvasti.

Koronaviruksen ensimmäisen aallon torjunnassa onnistuttiin Suomessa hyvin ja inhimillistä kärsimystä saatiin rajattua. Pandemia jatkaa kuitenkin leviämistä globaalisti, ja myös osassa Euroopan maita tartuntamäärät ovat kääntyneet huolestuttavasti uudelleen kas-

vuun. Tulevan kehityksen kannalta ratkaisevaa on se, kuinka hyvin viruksen uudelleenleviämistä kyetään estämään ilman laajamittaisia sulkutoimia, jotka pahentaisivat talouden kriisiä ja työttömyyttä. Toimenpiteitä talouden elpymisen sekä talouden ja työllisyyden pidemmän ajan vahvistamiseksi tarvitaan edelleen. Taloudellisten seurausten lisäksi epidemian pitkittymisellä on erittäin vakavat sosiaaliset ja terveydelliset seuraukset, joita meidän tulee pyrkiä ennaltaehkäisemään kaikin mahdollisin keinoin. Tämä edellyttää saatujen oppien hyödyntämistä, laajamittaista yhteistyötä sekä ennakoivaa ja vastuullista toimintaa niin viranomaisilta, elinkeinoelämästä kuin meiltä jokaiselta yksilönä.”

Toimintaympäristö ja sijoitusmarkkinat

Koronaviruksen maailmanlaajuinen leviäminen heikensi kokonaistuotantoa erityisesti vuoden toisella neljänneksellä ja maailmantalous painui ennätyksellisen syvään lamaan. Viruksen leviämisen hidastamiseksi ihmisten liikkumista rajoitettiin useissa maissa ja globaalin talouden logistiikkaketjut häiriintyivät, minkä seurauksena taloudellinen aktiviteetti väheni merkittävästi. Maailmantalous supistui lähes 10 prosentilla kuluvan vuoden toisen vuosineljänneksen aikana. Yhdysvalloissa ja euroalueella kokonaistuotanto supistui vuoden toisella neljänneksellä yli 30 prosentilla edellisestä vuosineljänneksestä.

Rajoitusten lievennysten ja purun myötä talous alkoi kohentua kesän edetessä. Talouden toipumisen odotetaan kuitenkin olevan aiemmin arvioitua hitaampaa. IMF leikkasi kesäkuussa edelleen maailmantalouden kasvuennustetta kahdella prosenttiyksiköllä ja odottaa talouden supistuvan noin viisi prosenttia edellisvuodesta, kun vielä vuoden alussa odotettiin kolmen prosentin kasvua.

Myös Suomen talous- ja työllisyysnäkökymät heikkenivät voimakkaasti koronaviruksen leviämisen myötä. Suomen talous supistui jo vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja lasku jyrkkenei toisella vuosineljänneksellä

viruksen leviämisen estämiseksi tehtyjen rajoitusten myötä. Äkillisen kriisin seurauksena lomautukset nousivat nopeasti kääntäen työllisyysasteen ja palkkasummakehityksen laskuun. Ilmarisen suhdanneindeksin mukaan työntekijämäärä laski tammi-kesäkuussa 4,4 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Rajoitustoimista kärsivät etenkin majoitus- ja ravitsemusalan yritykset, joissa työntekijämäärä putosi alkuvuonna yli 20 prosenttia. Onnistuneen viruksen leviämisen estämisen ansiosta rajoituksia päästiin vaiheittain purkamaan jo alkukesästä ja täten suuri osa lomautuksista jäi tilapäisiksi. Suomen talouden odotetaan kuitenkin maailmantalouden vanavedessä supistuvan noin kuudella prosentilla edellisvuodesta.

Talouksien supistumisen hidastamiseksi sekä konkurssien ja massatyöttömyyden välttämiseksi on keskuspankkien ja valtioiden toimesta käynnistetty ennätyksellisen suuria raha- ja finanssipoliittisia toimenpiteitä. Elvytystoimenpiteet ovat laajoja ja uusia elvytyspaketteja on vireillä niin EU:ssa kuin Yhdysvalloissakin. Elvytystoimenpiteiden myötä julkisten talouksien alijäämät ja velkaantuminen sekä keskuspankkien taseet tulevat kasvamaan merkittävästi.

Keskuspankkien nopean reagoinnin ja mittavien tukitoimenpiteiden myötä ensimmäisellä

vuosineljänneksellä nähdyn ennätysellisen nopean osakekurssilaskun jälkeen nähtiin lähes yhtä vahva toipuminen vuoden toisella neljänneksellä maaliskuun pohjalukemista. Yhdysvalloissa vuoden alun osakekurssien taso lähes saavutettiin kesäkuussa. Euroopassa osakekurssit olivat kesäkuun lopulla edelleen yli 10 prosenttia vuoden alkua alhaisemmat.

Valtionlainojen korot laskivat, kun odotukset talouden aktiviteetista heikentyivät. Pitkät korot olivat Yhdysvalloissa selvästi ja Saksassa hieman alkuvuotta alhaisemmat kesäkuun lopulla. Kevään aikana erityisesti alhaisen luottoluokituksen yritysten liikkeeseen laskevan velan korot nousivat merkittävästi, mutta toisen vuosineljänneksen loppua kohti tilanne alkoi rauhoittua. Yritysten luottoriskipreemiot laskivat toukokuussa noustuaan tätä ennen maaliskuussa. Luottoriskilisien kaventuminen heijastaa enemmän keskuspankkien tukitoimia kuin yritysten lähiaikojen näkymiä.

Markkinoilla odotetaan, että keskuspankkien mittavat tukitoimet takaavat rahoitusmarkkinoiden ja yritysten likviditeetin. Tämän seurauksena varallisuusarvot ovat laaja-alaisesti nousseet toukokuun ja kesäkuun aikana. Koronaviruksen leviäminen on taittunut monissa Euroopan maissa ja myös Suomessa. Yhdysvalloissa viruksen leviäminen kuitenkin edelleen jatkuu erityisesti eteläisissä osavaltioissa. Tämä rajaa reaalityötoiminnan toipumista, vaikka selviä merkkejä talouden aktiviteetin palautumisesta on nähtävissä sekä Aasiassa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Talouden ennakoivat indikaattorit odottavat talouksien toipumista vuoden jälkipuoliskolla, mikä yhdessä keskuspankkien tarjoaman runsaan likviditeetin kanssa on tukenut osakemarkkinoiden myönteistä kehitystä. Talouden näkymät ovat yhä poikkeuksellisen epävarmat ja markkinoilla epävarmuus voi nopeasti lisääntyä, jos koronaviruksen leviäminen alkaa uudelleen pahentua.

Koronakriisin vaikutuksia eläkejärjestelmän säädöksiin

Koronakriisi vaikuttaa eläkejärjestelmän rahoitukseen niin maksutulon kuin sijoitustuottojen

kautta. Kriisi heikentää työllisyyttä ja palkkasumman kehitystä, mikä alentaa eläkelaitosten maksutuloa. Kriisin myötä työeläkejärjestelmään ja työeläkemaksuihin tehtiin alkuvuoden aikana useita muutoksia.

Määräaikaisen vakuutusehtomuutoksen myötä 20.3.–30.6.2020 välisenä aikana erääntyville työeläkemaksuille oli mahdollista saada kolme kuukautta normaalia pidempi maksuaika. Lisäksi työnantajien TyEL-maksussa on tilapäinen 2,6 %-yksikön alennus 1.5.–31.12.2020 välisenä aikana. Tämän kustannusvaikutus on koko eläkejärjestelmälle noin 1,05 miljardia euroa ja se rahoitetaan työeläkejärjestelmän tasausvastuusta. Maksunalennus kompensoidaan korottomalla työnantajan maksuja vuosina 2022–2025.

Työeläkeyhtiöt pidättäytyvät asiakasyrityksille maksettavista asiakashyvityksistä työnantajan maksun alennuksen ajalta. Vuodelta 2020 kertyvä asiakashyvitys on näin ollen vain kolmasosa normaalivuonna kertyvästä asiakashyvityksestä. Nämä hyvitykset maksetaan vuonna 2021.

Vakuutusehtoja muutettiin 1.4.2020 alkaen myös TyEL-takaisinlainojen osalta. Ehtoihin lisättiin mahdollisuus rajoittaa takaisinlainausta maksuvalmiuden turvaamiseksi. Vaikeassa taloustilanteessa heikkenevä maksutulo ja kasvava takaisinlainakysyntä luovat paineita eläkeyhtiöiden maksuvalmiuteen.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on valmistellut eläkeyhtiöiden vakavaraisuussäännöksiin tilapäisiä helpotuksia, jotta työeläkeyhtiöt eivät joutuisi realisoimaan sijoitusomaisuuttaan epäedullisessa markkinatilanteessa. Esitysluonnos annetaan eduskunnalle, jos rahoitusmarkkinoiden kehitys sitä edellyttää. Vakavaraisuusongelmiin mahdollisesti joutuvalta eläkelaitokselta edellytettävän taloudellisen aseman tervehtymissuunnitelman laatimiseen annettiin lisäaikaa nykyisestä 1 vuodesta 3 vuoteen. Muutos tuli voimaan 27.3.2020.

Vakuutustoiminta

Talouden supistumisen seurauksena työllisyysaste ja palkkasumma kääntyivät laskuun. Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden alkuvuoden palkkasumma oli 10,8 mrd. euroa (11,0

mrd. euroa), eli 1,5 % vertailukautta alempi. Tammi–kesäkuun vakuutusmaksutulo oli 2,7 (2,9) miljardia euroa. Vakuutusten lukumäärä laski ja oli kesäkuun lopussa yhteensä 147 056 (151 156) kappaletta. TyEL-vakuutusten lukumäärä oli 71 276 (76 348) kappaletta. Maksutulolla mitattuna nettoasiakashankinta oli 76 (110) miljoonaa euroa. Asiakaspysyvyys oli vuositasolla 95,3 prosenttia.

Ilmarisella oli kesäkuun lopussa eläkkeensaajia yhteensä 458 936 (458 643), joille maksettiin korvauksia vuoden alusta lukien yhteensä 3 100 (3 013) miljoonaa euroa. Uusia eläkepäättöksiä tehtiin tammi–kesäkuussa yhteensä 19 078 (17 558) kappaletta. Työkyvyttömyyseläkepäättösten määrä kasvoi vuodentakaisesta 2,2 prosenttia. Kasvu selittyy käsittelyprosessin tehostumisella, sillä työkyvyttömyyshakemusten käsittelyaikaa on pystytty merkittävästi lyhentämään. Uusia kuntoutuspäättöksiä tehtiin 2 401 (2 291). Yhteensä eläkepäättöksiä annettiin 36 292 (33 208) kappaletta.

Eläkekäsittelyajat lyhenivät huomattavasti niin työkyvyttömyys- kuin vanhuuseläkerat-

kaisujen osalta. Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika oli 44 päivää (77) ja vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika 11 päivää (32).

Sijoitustuotot

Ilmarisen sijoitukset olivat kesäkuun lopussa käyvin arvoin yhteensä 48 834 miljoonaa euroa (50 528). Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli -2,0 (6,0) prosenttia. Inflaatio alkuvuonna oli -0,4 prosenttia ja Ilmarisen sijoitusten reaalisesti tuotoksi muodostui tammi–kesäkuussa -1,6 prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 3,9 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 3,2 prosentin vuotuisesta reaalityottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 5,6 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 4,1 prosentin vuotuisesta reaalityottoa.

Korkosijoitusten osuus sijoituskannasta oli 32,1 (33,7) prosenttia ja tuotto käyville arvoille -2,9 (2,8) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 15 697 (17 015) miljoonaa

Uudet eläkepäättökset tammi–kesäkuu 2020

	1-6/2020	1-6/2019	Muutos-%
Vanhuuseläkkeet	7 509	6 592	14 %
Osittain varhennetut vanhuuseläkkeet	1 676	1 908	-12 %
Työkyvyttömyyseläkkeet	5 005	4 419	13 %
Perhe-eläkkeet	22	8	175 %
Kuntoutuksen päätökset	2 465	2 340	5 %
Työuraeläkkeet	2 401	2 291	5 %
Uudet eläkepäättökset yhteensä	19 078	17 558	9 %

euroa. Joukkovelkakirjalainojen osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 26,5 (29,7) prosenttia ja tuotto -3,2 (2,9) prosenttia. Muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten osuus sijoitusvarallisuudesta oli 2,9 (1,8) prosenttia ja tuotto -1,2 (1,6) prosenttia. Lainasaamiset muodostivat 2,8 (2,2) prosentin osuuden sijoitusvarallisuudesta ja niiden tuotto oli -1,0 (1,7) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 2,0 (1,8) vuotta.

Noteerattujen ja noteeraamattomien osakesijoitusten sekä pääomasijoitusten osuus sijoituksista oli 46,1 (47,0) prosenttia. Niiden arvo oli kesäkuun lopussa 22 533 (23 736) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden osuus riskijakaumassa oli 33,5 (36,6) prosenttia. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osakesijoitusten osuus oli 27,3 (28,0) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoin laskettu tuotto oli -4,2 (10,9) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli -5,0 (12,7) prosenttia.

Kiinteistösijoitukset olivat kesäkuun lopussa 6 499 (6 386) miljoonaa euroa. Kiinteistösijoitusten osuus kaikista sijoituksista

oli 13,3 (12,6) prosenttia, josta epäsuoria sijoituksia oli 1,3 (1,2) prosenttiyksikköä. Kiinteistösijoitusten kokonaistuotto oli 1,8 (2,0) prosenttia. Suoraan omistettujen kiinteistöjen tuotto oli 2,1 (1,9) prosenttia.

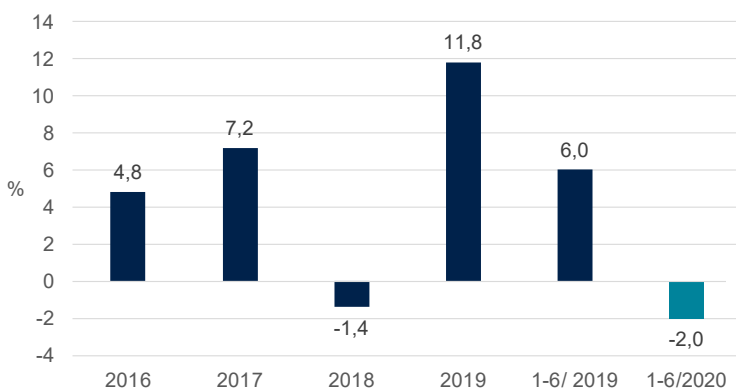
Sijoituksia hedge-rahastoihin, hyödykesijoituksia sekä muita sijoituksia oli kesäkuun lopussa sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta 8,4 (6,7) prosenttia. Näiden yhteenlaskettu tuotto oli 10,6 (-0,4) prosenttia ja arvo kesäkuun lopussa 4 106 (3 391) miljoonaa euroa.

Tulos ja vakavaraisuus

Ilmarisen ensimmäisen vuosipuoliskon kokonaistulos käyvin arvoin oli -1 099 (931) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli -1 099 (922) miljoonaa euroa, vakuutusliikkeen tulos -21 (-18) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 21 (27) miljoonaa euroa. Kustannustehokkuutta mittaava hoitokulusuhde oli alkuvuonna 74 (71) prosenttia.

Vakavaraisuus heikkeni 2,6 prosenttiyksikköä vuoden vaihteeseen verrattuna. Vakavaraisuuspääoma oli kesäkuun lopussa 9 649 (10 792) miljoonaa euroa. Vakavaraisuuspää-

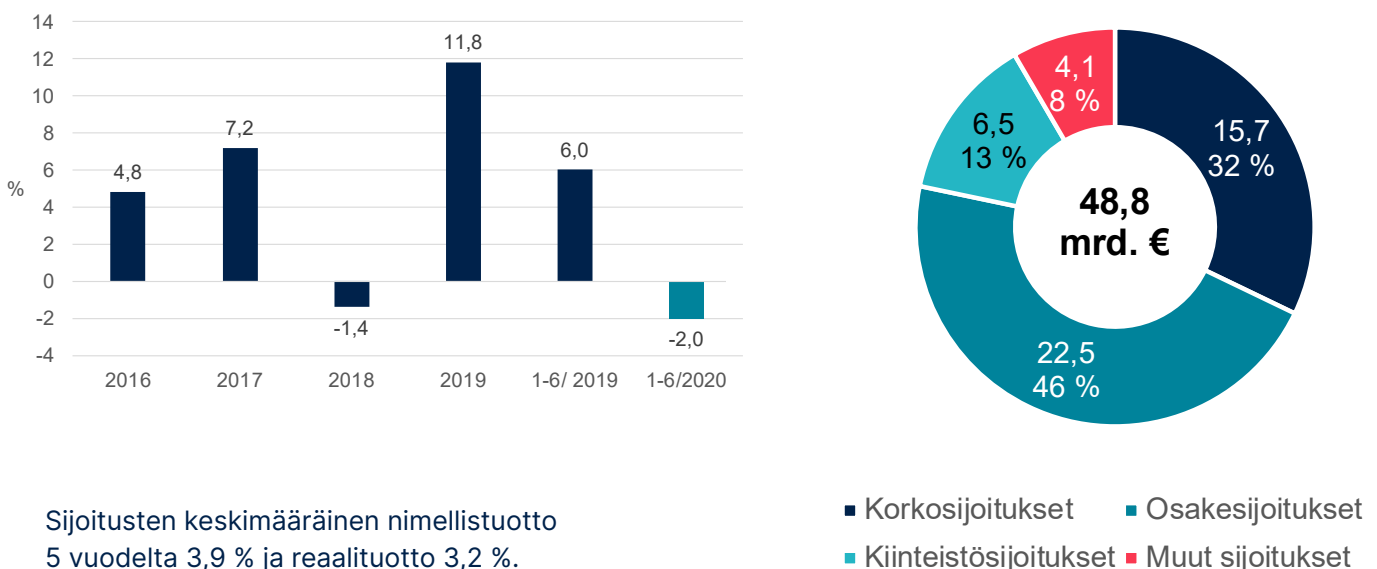
Sijoitustuotot 2016–Q2/2020

Sijoitusten keskimääräinen nimellistuotto 5 vuodelta 3,9 % ja reaalityttö 3,2 %.

Sijoitusten jakauma

30.6.2020, 48,8 mrd. euroa

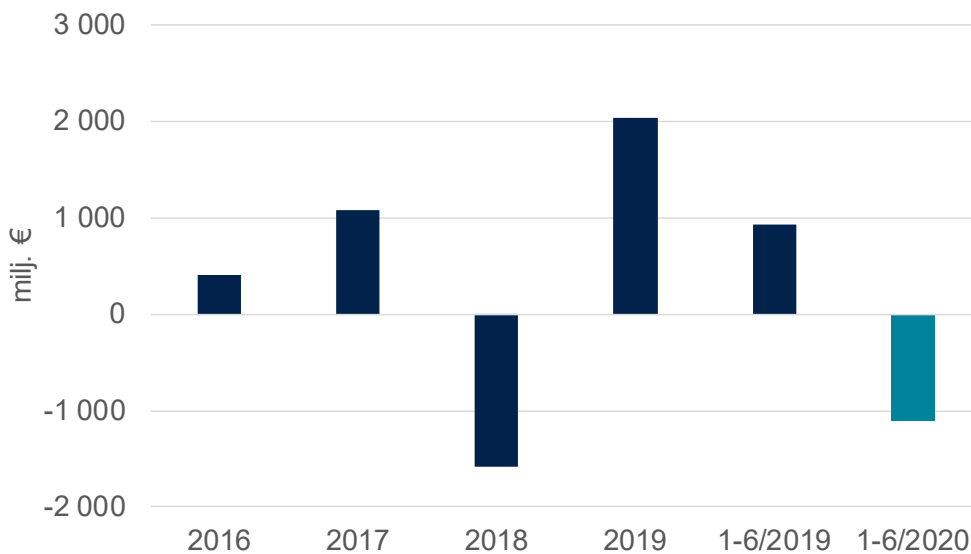

omaan sisältyvä oma pääoma oli 187 (183) miljoonaa euroa, käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen arvostusero 8 754 (9 084) miljoonaa euroa ja osittamaton lisävakuutusvastuu 754 (1 573) miljoonaa euroa.

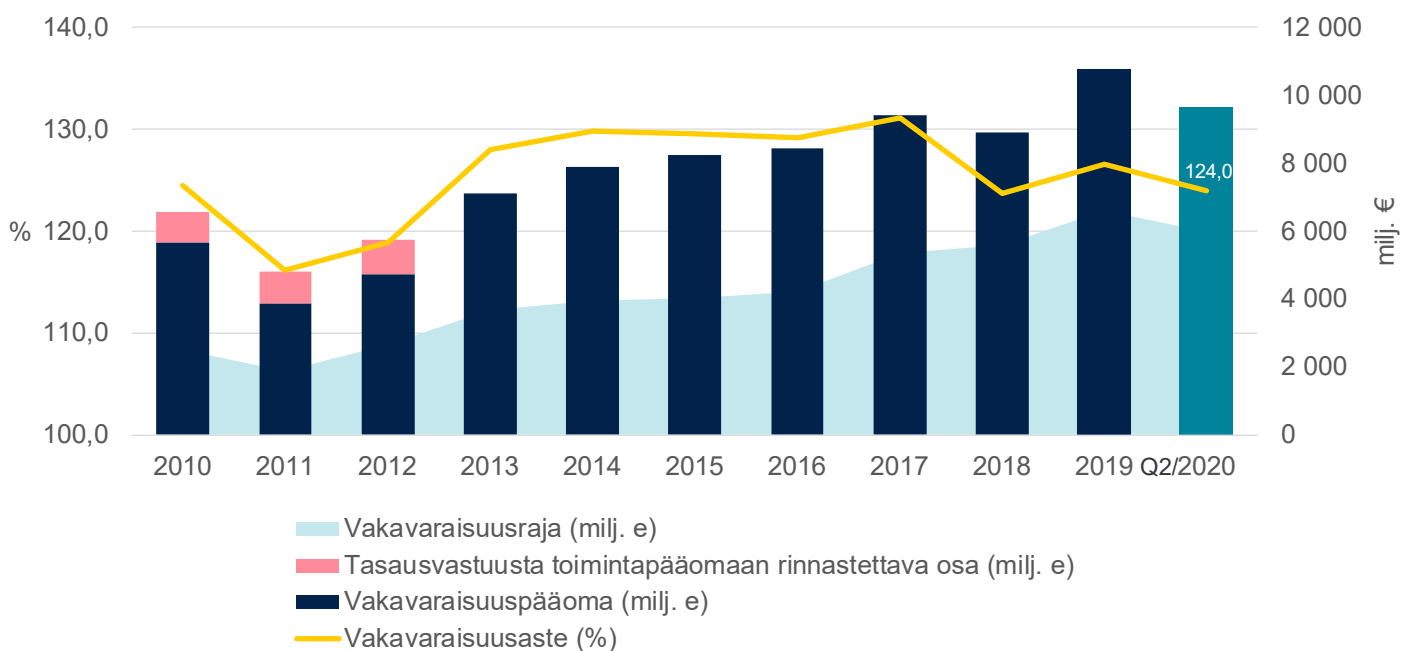
Vakuutustekninen vastuvelka oli

41 825 (42 150) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusvastuuelassa 40 271 (40 550) miljoonaa euroa ei huomioida osittamatonta lisävakuutusvastuuta eikä YEL:n mukaisesta perusvakuutuksesta avoimiksi saataviksi jääneitä työeläkevakuutusmaksuja.

Kokonaistulos 2016–Q2/2020, milj. €

Vakavaraisuus 2010–Q2/2020

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tammi-kesäkuussa oli 618 (658). Henkilöstön virettä on seurattu tiiviisti Työvire-pulssikyselyllä. Kyselyiden mukaan työvire on säilynyt koronaepidemian aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta erinomaisella tasolla (4,2 asteikolla 1–5). Henkilöstön suositteluaste eNPS parani ja oli +42 (asteikolla -100 – +100).

Ilmarisen operatiivinen toiminta on sujunut hyvin koronaviruksesta huolimatta ja sairauspoissaolot ovat poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Henkilöstö siirtyi suositusten mukaisesti laajasti (yli 90 %) etätöihin. Ilmarisessa on etätöystä kokemusta jo pitkältä ajalta ja siihen on toimivat välineet ja käytännöt. Tuimme henkilöstöä poikkeusoloissa monin tavoin mm. tarjoamalla mahdollisuuden työpaikkalounaiden kotiinkuljetukseen, järjestämällä etälapsiparkin työn ja perheen yhteensovittamisen helpottamiseksi ja hankkimalla kasvomaskeja henkilöstön käyttöön. Esimiehille tarjottiin tukea ja koulutusta etäjohtamisessa. Henkilöstölle tehdyn etätökykyselyn vastausten kokonaiskeskiarvo oli 4,3 (asteikolla 1–5). Kokemukset etätöystä ovat olleet pääosin myönteisiä, ja moni on kokenut työn joustavuuden ja tehokkuuden kasvaneen.

Ilmarisessa uudistetaan työkykytoimintaa ja asiakkuuksien palvelumalleja, ja tähän liittyen käytiin alkuvuonna yhteistoimintaneuvottelut. Taustalla olivat Finanssivalvonnan tarkentuneet ohjeet koskien työkyvyttömyysriskin hallintaa. Jatkossa työkykyriskien hallinnassa korostuvat entistä vahvemmin riskiperusteisuus ja vaikuttavuus, ja henkilöstön asiantuntemusta ja osaamista vahvistetaan edelleen. Yhteistoimintaneuvottelut koskivat Ilmarisessa 94:ää asiakkuuksien ja työkyvyttömyysriskien hallinnan toiminnoissa työskentelevää henkilöstöä. Uudelleenorganisoinnin yhteydessä päättyi 10 työsuhdetta, mutta samaan aikaan aukesi myös uusia tehtäviä, joilla haettiin vahvistusta mm. mielenterveysperäisten työkyvyttömyysriskien hallintaan sekä asiakkuuksien hoitoon. Uusi organisaatio aloitti 1.5.2020.

Tulevaisuuden näkymät ja keskeiset epävarmuustekijät

IMF:n kesäkuussa julkistaman ennusteen mu-

kaan maailmantalouden odotetaan kuluvana vuonna supistuvan noin viisi prosenttia edellisvuodesta. Ennuste on noin 2 prosenttiyksikköä huhtikuun ennustetta heikompi ja talouden toipumisen odotetaan olevan aiemmin ennakoitua hitaampaa. Talousnäkyvien osalta ratkaisevaa on se, kuinka hyvin koronaviruksen leviämistä kyetään hillitsemään ilman merkittäviä sulkutoimia. Ennusteisiin liittyvä epävarmuus on edelleen suurta.

Suomessa talouden odotetaan supistuvan noin kuusi prosenttia kuluvana vuonna. Kasvavan työttömyyden ja työnantajien TyEL-maksun väliaikaisen alennuksen seurauksena eläkeyhtiöiden maksutulo laskee merkittävästi viime vuodesta. Maksutulon aleneminen heikentää Ilmarisen hoitokustannustuottoja ja tätä kautta hoitokustannustulosta ja hoitokulusuhdetta viime vuodesta. Kustannustehokkuuden paranemisen myötä hoitokustannustuloksen odotetaan olevan toisella vuosipuoliskolla samaa tasoa kuin ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Epävarmuuden sijoitusmarkkinoilla odotetaan jatkuvan, kunnes koronaviruksen leviäminen on saatu hallintaan ja luottamus talouden elpymiseen palautettua. Sijoitusmarkkinoille epävarmuutta lisäksi luovat mm. geo- ja kaupapoliittisten kriisien mahdollinen kärjistyminen ja vuoden lopulla järjestettävät Yhdysvaltain presidentinvaalit. Keskuspankkien ja valtioiden elvytystoimenpiteiden odotetaan jatkuvan markkinoiden tukemiseksi.

Pitkällä aikavälillä keskeiset Ilmarisen toimintaan ja työeläkejärjestelmään vaikuttavat riskit liittyvät edelleen työllisyyden ja palkkasumman kehitykseen, kasvuun kääntyneeseen työkyvyttömyyteen, sijoitusmarkkinoiden tuottokehitykseen sekä väestörakenteen kehitykseen ja syntyvyyteen, joka on viime vuosina ollut poikkeuksellisen alhainen.

Lisätietoja

- Jouko Pölönen, toimitusjohtaja, p. 050 1282
- Mikko Mursula, varatoimitusjohtaja, sijoitukset, p. 050 380 3016
- Liina Aulin, viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, p. 040 770 9400

Liitetaulukot

Tiivistelmä tunnusluvuista	1.1.–30.6.2020	1.1.–30.6.2019	1.1.–31.12.2019
Vakuutusmaksutulo, milj. e	2 747	2 907	5 758
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	-981	2 744	5 375
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	-2,0	6,0	11,8
	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
Vastuuelka, milj. e	41 825	42 213	42 150
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	9 649	9 772	10 792
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,6	1,6	1,6
Eläkevarat, milj. e ²⁾	49 920	48 991	51 342
% vastuuelasta	124,0	124,9	126,6
TYEL-palkkasumma, milj. e ³⁾	21 309	22 010	21 923
YEL-työtulosumma, milj. e ³⁾	1 664	1 948	1 678

1) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).

2) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuelka + vakavaraisuuspääoma.

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta.

Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
Vakavaraisuusraja, milj. e	5 976	6 117	6 615
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	17 928	18 352	19 844
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	9 649	9 772	10 792
Vakavaraisuusaste % ¹⁾	124,0	124,9	126,6
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,6	1,6	1,6

1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuelkaan.

2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan.

Tulosanalyysi, milj. e	1.1.–30.6.2020	1.1.–30.6.2019	1.1.–31.12.2019
Tuloksen synty			
Vakuutusliikkeen tulos	-21,5	-18,1	-50,3
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-1 099,0	921,6	2 062,6
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-981,2	2 743,7	5 375,4
- Vastuuelan tuottovaatimus	-117,8	-1 822,1	-3 312,8
Hoitokustannustulos	21,4	27,4	54,5
Muu tulos	0,0	0,4	-27,1
Kokonaistulos	-1 099,1	931,2	2 039,7

Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)	Perusjakauma						Riski- jakauma			
	30.6.2020	30.6.2019		31.12.2019		30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019		
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	15 696,8	32,1	15 982,8	33,5	17 014,6	33,7	15 465,4	31,7	27,3	25,6
Lainasaamiset ¹⁾	1 352,7	2,8	896,5	1,9	1 096,5	2,2	1 352,7	2,8	1,9	2,2
Joukkovelkakirjalainat	12 932,0	26,5	14 062,3	29,4	14 998,9	29,7	8 901,6	18,2	15,0	18,0
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 2)}	1 412,2	2,9	1 024,0	2,1	919,1	1,8	5 211,2	10,7	10,4	5,4
Osakesijoitukset yhteensä	22 533,1	46,1	22 430,1	47,0	23 736,1	47,0	21 636,0	44,3	45,3	47,0
Noteeratut osakkeet ³⁾	17 254,0	35,3	17 613,6	36,9	18 485,3	36,6	16 356,9	33,5	35,2	36,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	4 298,1	8,8	3 953,6	8,3	4 305,6	8,5	4 298,1	8,8	8,3	8,5
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	980,9	2,0	862,9	1,8	945,2	1,9	980,9	2,0	1,8	1,9
Kiinteistösijoitukset yhteensä	6 498,9	13,3	6 134,2	12,8	6 385,7	12,6	6 516,5	13,3	12,9	12,7
Suorat kiinteistösijoitukset	5 880,8	12,0	5 573,1	11,7	5 777,5	11,4	5 881,7	12,0	11,7	11,4
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	618,1	1,3	561,2	1,2	608,2	1,2	634,8	1,3	1,2	1,2
Muut sijoitukset	4 105,5	8,4	3 211,4	6,7	3 391,3	6,7	4 327,2	8,9	11,6	9,7
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	2 739,9	5,6	2 307,4	4,8	2 481,9	4,9	2 739,9	5,6	4,8	4,9
Hyödykesijoitukset	108,3	0,2	11,3	0,0	20,4	0,0	129,0	0,3	-0,2	0,1
Muut sijoitukset ⁷⁾	1 257,4	2,6	892,7	1,9	889,1	1,8	1 458,3	3,0	7,0	4,7
Sijoitukset yhteensä	48 834,4	100,0	47 758,6	100,0	50 527,8	100,0	47 945,1	98,2	97,1	95,0
Johdannaisten vaikutus							889,3	1,8	2,9	5,0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	48 834,4	100,0	47 758,6	100,0	50 527,8	100,0	48 834,4	100,0	100,0	100,0

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 2 vuotta.

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaa-
miset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa
muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä
infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitus-
yhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riip-
pumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoitusla-
jeihin

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	Sijoitusten nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
	milj. e	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-492,9	16 779,2	-2,9	2,8	4,7
Lainasaamiset ¹⁾	-11,5	1 132,5	-1,0	1,7	2,5
Joukkovelkakirjalainat	-467,3	14 476,4	-3,2	2,9	5,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	-14,1	1 170,3	-1,2	1,6	2,6
Osakesijoitukset yhteensä	-978,4	23 473,8	-4,2	10,9	20,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	-910,0	18 170,8	-5,0	12,7	22,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	-99,5	4 351,9	-2,3	5,4	15,6
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	31,1	951,2	3,3	3,3	13,2
Kiinteistösijoitukset yhteensä	115,4	6 343,3	1,8	2,0	8,4
Suorat kiinteistösijoitukset	119,1	5 721,1	2,1	1,9	8,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-3,8	622,2	-0,6	2,7	4,4
Muut sijoitukset	389,8	3 674,9	10,6	-0,4	-2,1
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	49,0	2 582,5	1,9	4,4	5,3
Hyödykesijoitukset	20,1	61,3	-	-	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	320,7	1 031,1	31,1	-11,8	-19,6
Sijoitukset yhteensä	-966,2	50 271,3	-1,9	6,1	11,9
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-15,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvin	-981,2	50 271,3	-2,0	6,0	11,8

1) Sisältää kertyneet korot.

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset.

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhdistöt.

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutoskauden aikana tapahtuneet kassavirrat (Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta).

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.